OKe

Oké column

Rookgordijn of frisse lucht

Er was eens een grote, boze Philip M. te B.o.Z. Hij produceerde louter verslavend gif. Legaal. Philip had wereldwijd nogal wat handlangers. Philip met de zijnen versloeg zijn miljoenen en verdiende grof geld. Philip maalde niet om longkanker, hartinfarct, beroerte, longemfyseem, COPD ('chronic obstructive pulmonary disease') en kanker van mond, tong, slokdarm, maag en blaas. Want Philip wilde dat wij rookten. Als schoorstenen.
En dat is gelukt. Bij drie-en-eenhalf miljoen mensen in Nederland. Twee miljoen daarvan overlijden aan de gevolgen. Rokers leven gemiddeld vijf tot tien jaar korter. Per jaar twintigduizend rookdoden. Ik verzin dit niet. Het zijn de cijfers van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Die twintigduizend, dat is elke dag een flinke touringcar vol. Ik hoop van harte dat niemand van uw geliefden daarin zit. Naïeve 'tegen-beter-weten-inners' houden vol dat roken een vrije keuze is. Zij die verslaafd zijn of waren weten beter. Het is tijd om rokers bij te staan.

'Want Philip wilde dat wij rookten - Als schoorstenen'

Dat doen we niet door dit bizarre consumptiegif doodgewoon uit te stallen bij de supermarkten te Oegstgeest. Dat doen we wel door mensen te helpen om te stoppen, door goed voor ze te zorgen als ze ziek zijn van het roken. Door de tabaksindustrie als wortel van het kwaad aan te pakken. Dat doen we door te gaan voor een rookvrije generatie.
Daarin heb ik als verstokt gelovige altijd hoop, van God ontvangen. Hoop op verandering ten goede, hoop op wijsheid, hoop op liefde, hoop op bloei. Hoe dik het rookgordijn ook is.
Zo sprak ik op een recente zaterdagochtend een jonge supermarktmedewerkster te O. bij het rookschap. Eigenlijk was ze hier fel tegen. Ook al rookten haar ouders en andere familie ook. Maar zij? 'Not over my dead body'. Voor mij een echte opsteker. Een teken van hoop. Frisse lucht.

Jelle Wesseling

Reacties naar okecolumn@ziggo.nl

Henk Poort in Trefpunt

WARMOND ▪ Bariton Henk Poort staat op zaterdag 12 oktober met zijn nieuwe programma Helden in theater Het Trefpunt.
Momenteel is de zanger iedere zaterdagavond op televisie te zien in de populaire show Beste Zangers. In de voorstelling 'Helden' zingt hij werk van zijn muzikale voorbeelden. De try-out begint om 20.30 uur. Een kaartje kost 19,50 euro. www.theaterhettrefpunt.nl, aan de zaal of bij VVV Warmond (Gemeentehaven 3).

'Fout' in Oegstgeest

▪ Nicolline van der Spek schrijft roman over haar vader en NSB-grootvader

LEZEN ▪ Op 5 september werd het eerste boek van de Noordwijkse journalist Nicolline van der Spek (54) gelanceerd; een roman waarin haar familie de hoofdrol speelt en die 'losjes gebaseerd is op een waargebeurd verhaal'. 'Dolle Dinsdag' is de titel van het boek, dat het verhaal vertelt van haar Oegstgeester vader, die opgroeide in een NSB-gezin in de Indische buurt, en op Dolle Dinsdag (5 september 1944) naar Duitsland vluchtte.

Van der Spek wilde het verhaal over haar 'foute opa' om twee redenen aan het papier toevertrouwen. "Ik wilde het verhaal van de meeloper vertellen. De geschiedenis van de NSB-kopstukken kennen we allemaal, maar wie waren de anonieme volgers? Er waren zo'n 60.000 mensen die op Dolle Dinsdag, toen de bevrijding van Nederland even heel dichtbij leek, het land uit vluchtten. Mijn opa, die met zijn gezin (een uit Duitsland afkomstige vrouw en twee zonen) in de Oegstgeester Indische buurt woonde, was een cliché van een NSB'er. Hij was al jaren werkloos en voelde zich achtergesteld. Mussert beloofde banen, een nationaal reveil. Frustratie is een slechte raadgever, maar mijn opa geloofde in die man. De NSB wordt niet voor niets 'de partij der ontevredenen' genoemd. Tegenwoordig spreken we van de 'boze witte man'. Precies zo'n man was mijn opa. Later sloot hij zich aan bij de Landwacht en deed hij mee aan huiszoekingen. In kleine stapjes werd hij van meeloper een dader. Ook om deze reden heb ik mijn boek willen schrijven. Ik wilde vertellen hoe snel je van meeloper dader wordt en uiteindelijk ook als meeloper verantwoordelijk bent voor een fout systeem."

Sinds haar boek verschenen is, en ze er in diverse media over verteld heeft, krijgt Nicolline van der Spek opvallend veel reacties, vooral uit Oegstgeest. "Mensen bellen me spontaan op. Ze hebben mijn opa gekend en willen even praten."
"Ik was op vakantie in Griekenland toen mijn telefoon ging. Een vrouw die ik niet kende viel gelijk met de deur in huis. Ze zei: 'heeft u ook een foute opa?' Ze klonk bijna opgelucht. Ik krijg meer van dit soort reacties. Mensen tikken me op de schouder en doen een bekentenis. Ze durven er na jaren voor uit te komen dat ze uit een foute familie komen."
Nicolline van der Spek wist haar leven lang al dat haar opa lid was van de NSB was geweest en 'fout' was in de oorlog. "Dat is niet iets dat je snel vertelt. Ik weet nog goed dat ik mij tijdens geschiedenisles op de middelbare school schaamde voor mijn familiegeschiedenis."

Dolle Dinsdag is het eerste boek van Nicolline van der Spek.

MET JE NAAM IN DE KRANT
Tijdens de research voor haar boek, een paar jaar geleden, leest Van Der Spek het boek Oegstgeest in Bange Dagen van Bert Driessen en Riet van Dort. Op pagina 131 staat kort iets over een gezin dat op Dolle Dinsdag op de vlucht slaat: Een Oegstgeester NSB'er stuurt zijn vrouw naar Duitsland. Hier wordt de grond te heet onder de voeten. Dáár zal ze veilig zijn. Die NSB'er is haar opa, denkt ze. Wie anders? Voor de zekerheid neemt ze contact op met de heer Driessen. Maar zijn antwoord was dat hij dat 25 jaar na zijn onderzoek echt niet meer wist.

Haar speurwerk brengt Van der Spek naar het archief van Oegstgeest, waar ze de Oegstgeester Courant van 25 mei 1945 mag inzien. Alle Oegstgeester NSB'ers worden in deze krant bij naam worden genoemd: 58 zijn het er. Van der Spek: "Ik durfde het papier niet eens aan te raken, maar de archivaris wel. De naam van mijn opa staat echt op die voorpagina. Ik weet niet of dit tegenwoordig nog zo zou worden gedaan. Fout in Oegstgeest? Bam - je naam in de krant."

Oma van der Spek komt uit Duitsland, ze is als dienstmeisje naar Nederland gekomen in de jaren twintig. Van der Spek: "Een 'geluk-zoeker' zouden we nu zeggen. Hier komt ze een man tegen die haar weinig geluk zal brengen. Mijn opa is werkloos en lastig in de omgang." Ondanks de denkbeelden van haar man, blijft oma geliefd in de (hechte) buurt, net als de kinderen. "Ik ontving een telefoontje van een oud buurmeisje uit de Borneostraat. 'Ik maak nog altijd mijn worteltjes op dezelfde manier als uw oma. Dat kon ze zo goed!'. Dat vond ik zo bijzonder. Alsof de geschiedenis je zomaar ineens opbelt."

VUILE WAS
"Regelmatig krijg ik de vraag wat mijn familie ervan vindt. Je bent toch een nestbevuiler met een boek als dit. Mijn moeder, broer en zus zijn blij met het boek. Mijn drie neven gelukkig ook. Sterker, door het boek hebben ze hun eigen vader een beetje beter leren kennen, zeggen ze. Mijn oom heeft nooit over de oorlog willen of kunnen praten. Mijn vader sprak er juist vaak over. Hij is inmiddels overleden, maar ik weet zeker dat hij het geweldig had gevonden: een boek over zijn familiegeschiedenis. Al was het alleen maar om jongeren wakker te schudden. De tweede reden waarom ik het boek heb willen schrijven. Kijk om je heen, er is in Europa weer veel ruimte voor radicaal rechts. Even niet opletten en we zwemmen met zijn allen opnieuw de fuik van het populisme binnen." (WT)

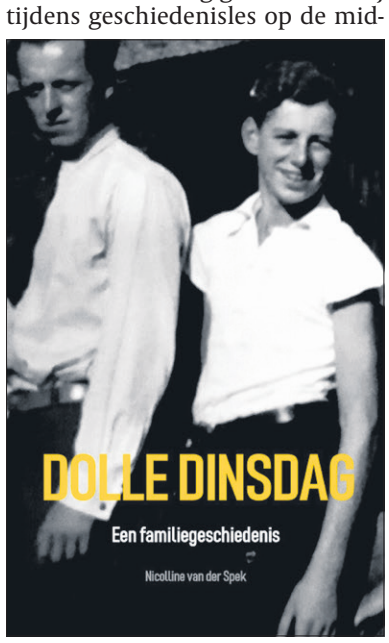

DOLLE DINSDAG
In de week van 5 september 1944 nemen zo'n 60.000 NSB'ers de benen naar Duitsland. In de stoet een gezin uit Oegstgeest. De broers Jan en Richard, 12 en 14 jaar oud, verliezen elkaar in Duitsland uit het oog. In 2017 reist Nicolline van der Spek het gezin achterna. Ze komt terecht op een boerderij onder Hamburg. Anders dan haar vader, de jongste broer, die al jaren dementeert, hebben de tachtigers op het Duitse erf een geheugen van staal.

Het boek speelt zich grotendeels af in de Indische buurt van Oegstgeest.

Dolle Dinsdag. Uitgeverij Brave New Books, ISBN 9789402193930, aantal bladzijden: 182, prijs: €19,99, Te koop bij o.a. boekhandel De Kler en de Rijnlandse Boekhandel (Oegstgeest).

Radiusgespreksgroep

ONTMOETING ▪ Donderdag 3 oktober van 14.00 tot 16.00 uur komt de Radiusgespreksgroep weer bij elkaar in de Haeswijkflat aan de Kennedylaan.

Er wordt gestart met het voorlezen van een geestige column van Sylvia Witteman waarin aanwezigen zeker dingen uit hun eigen leven herkennen. "Want praat u weleens tegen voorwerpen? En de vervolgvraag: raakt u weleens een voorwerp aan
waar u kracht of steun aan ontleent? U bent van harte welkom om mee te komen praten of luisteren" aldus Wil Siekmann.

Koffiespeeltuin over Kinder-EHBO

ONTMOETING ▪ Tijdens de eerste Koffiespeeltuin op 25 september bespreken aanwezigen Kinder-EHBO.

Als jonge ouder komt er veel op je af. Bovenop staat de gezondheid en veiligheid van je kind. Maar sommige situaties heb je niet zelf in de hand.

Allerlei vragen worden beantwoord door First Respons deskundige Leonie. Leonie is kinderverpleegkundige en sinds zeven weken trotse moeder van een zoontje. Zij zal kort de basis van kinder-EHBO vertellen en handige apps delen. Bibliotheek Bollenstreek vestiging Oegstgeest, Lange Voort 2T • 25 september • 9:30 - 11:00 • Kosten: gratis

Evensong in de H. Willibrordkerk

MUZIEK ▪ In de Anglicaanse kerk is het sinds de 16e eeuw gebruikelijk om evensongs te organiseren. Een evensong is een grotendeels gezongen avondgebed met sterke wortels in de middeleeuwse liturgie van vespers en completen.

Deze lange traditie en de grote hoeveelheid vaste gebeden heeft door de eeuwen heen een onuitputtelijke bron van inspirerende liturgische muziek opgeleverd.

Het grootste gedeelte van de evensong wordt door het koor, Gemengd Koor St. Willibrord, gezongen. Maar natuurlijk zijn bezoekers van harte uitgenodigd om de hymnes mee te zingen en de gesproken teksten mee te zeggen zoals aangegeven in het aangeboden programmaboekje.

Zaterdagavond 28 september • 19.00 uur • H. Willibrordkerk, Rhijngeesterstraatweg 35 Oegstgeest